

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10637 - Tractament de Llengües / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	2
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Margalida López Femenías margalida.lopez@uib.es	10:00	11:00	Dimarts	17/09/2018	03/06/2019	Cal concertar prèviament la tutoria

Contextualització

La realitat lingüística de les Illes Balears obliga a tenir una mentalitat molt oberta quant al tractament de llengües des del punt de vista docent, ja que la gran diversitat lingüística (i de competència lingüística) que podem trobar dins les aules és molt àmplia i necessitam partir de la realitat, de les necessitats i dels objectius que volem assolir, per poder invertir la nostra tasca docent d'una manera òptima.

Els objectius generals d'aquesta assignatura giren al voltant d'aspectes que es vinculen a l'ensenyament de la llengua, l'aprenentatge de les llengües, els projectes lingüístics dels centres educatius, la competència comunicativa, l'ensenyament de la llengua catalana a l'alumnat d'incorporació tardana, els criteris didàctics per a l'ensenyament de llengües, les propostes europees o la coordinació didàctica, entre d'altres.

Millorar i actualitzar els coneixements que tenen els docents sobre aquests aspectes facilitarà la planificació didàctica i el desenvolupament de la tasca docent. Per altra part, cal tenir present que la reflexió sobre aspectes teòrics facilita un apropament tècnic més efectiu a l'activitat docent; alhora, és un objectiu prioritari vincular les activitats de classe amb situacions d'aula. Per tot això, amb aquesta assignatura es pretén que els alumnes assoleixin els objectius següents:

1. Conèixer els aspectes essencials que determinen la rellevància de la llengua en els centres d'ensenyament de les illes Balears.
2. Analitzar el paper de l'educació en l'aprenentatge de les llengües i els factors que condicionen l'aprenentatge de la llengua catalana en el context educatiu.
3. Conèixer i reflexionar sobre els aspectes normatius que regulen l'ensenyament i l'ús de la llengua catalana en els centres d'ensenyament.
4. Reconèixer la rellevància del desenvolupament de la competència comunicativa.
5. Analitzar les característiques essencials del currículum que desenvolupen aspectes útils per a la comunicació.

Guia docent

6. Conèixer i reflexionar sobre les propostes europees que afecten l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.

7. Reconèixer la importància de la coordinació entre les diferents àrees del currículum.

Requisits

Els propis del màster per a la resta d'assignatures.

Competències

Específiques

- * Conèixer aspectes didàctics referents a la matèria o matèries que s'han d'impartir, la terminologia pròpia, i analitzar críticament la seva importància en el context socioambiental, econòmic i cultural. .
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia), adaptar-la i usar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de les matèries pròpies de l'especialització. .
- * Relacionar els continguts de l'àrea o matèries pròpies amb els d'altres, amb la finalitat de dur a terme experiències interdisciplinàries. .
- * Analitzar i revisar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. .

Genèriques

- * Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament i aprenentatge de les matèries pròpies d'especialització. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

TL1. Tractament de llengües

1. Llengua i ensenyament. Educació i contacte de llengües en comunitats multilingües. Conceptes bàsics (multilingüisme, llengües en contacte, comunitat lingüística, primera llengua, segona llengua...).
2. L'educació multilingüe. Bases psicopedagògiques de l'ensenyament multilingüe. Plantejaments i factors de l'educació multilingüe. Mètodes, models i programes d'ensenyament multilingüe.

Guia docent

3. El marc legal de l'ensenyament de llengües a les Illes Balears. Normativa lingüística de l'aplicació al sistema educatiu de les Illes. Comparació amb el marc legal d'altres comunitats. El projecte lingüístic de centre.
4. Els objectius de l'ensenyament lingüístic: la competència comunicativa. Projecte interlingüístic de caràcter curricular: llengües d'ensenyament i aprenentatge, llengües objecte d'aprenentatge.
5. El currículum lingüístic. La comptència subjacent comuna. Competències transversals.
6. El marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar i avaluar. La competència plurilingüe i pluricultural. Didàctica de les llengües.
7. Coordinació entre les diferents àrees lingüístiques. Coordinació amb altres àrees del currículum (plantejaments interdisciplinars).

Metodologia docent

El procés de formació del professorat de secundària ha de basar-se en la reflexió i el debat, en la recerca d'informacions i l'intercanvi de parers, en la construcció d'un ideari pedagògic fonamentat i contrastat. L'aprenent ha d'experimentar activament la vivència d'aprendre. El paper de professor ha de consistir en exposar els temes, facilitar informació, promoure el debat, proposar punts de reflexió, estimular la curiositat, ajudar a dissenyar un itinerari per a posteriors aprenentatges i revisar i valorar les activitats fetes pels alumnes. Gran part de l'alumnat del màster, fruit de les seves experiències com a aprenent, també com a ensenyant, i com a adult coneixedor del sistema educatiu, té a l'abast un extens bagatge de conviccions sobre el que és ensenyar i aprendre en un centre d'educació secundària. Però els contextos d'ensenyament i d'aprenentatge són contínuament canviants, imprevisibles i diferenciats. Cal, per això mateix, millorar la capacitat d'anàlisi de les situacions, negociar i compartir criteris, i interactuar amb els companys per possibilitar el desenvolupament de la capacitat de treballar amb els altres i d'adaptar-se a situacions diferents. Així doncs, en les classes presencials es combinaran les exposicions amb l'anàlisi de documents, els debats, les activitats -sempre vinculades a la pràctica docent- individuals i en grup, les simulacions i la presentació de temes.

Activitats de treball presencial (0,48 crèdits, 12 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicacions, exposicions, debats	Grup gran (G)	A partir de les explicacions i de l'anàlisi de materials diversos es duran a terme classes teòriques amb una gran implicació i participació dels alumnes.	6
Classes pràctiques	Concreció de la teoria en casos pràctics	Grup gran (G)	Es duran a terme activitats pràctiques encaminades a la realització de la tasca final però que partiran de les explicacions teòriques i es centraran en possibles situacions reals que els alumnes es trobaran quan realitzin la seva tasca docent en centres.	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Guia docent

Activitats de treball no presencial (1,52 crèdits, 38 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Tasca final	Els alumnes hauran de realitzar una (micro)programació didàctica a la qual hauran d'incorporar tots els coneixements adquirits i d'altres que aportaran del seu bagatge propi, de la seva experiència, etc.	38

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els alumnes han d'assistir a un mínim del 65% de les classes presencials, com a requisit per ser avaluats. L'avaluació de l'assignatura és contínua, això implica que, endemés del producte (tasca) final que els alumnes hauran de presentar, també s'avaluarà tot el procés d'ensenyament-aprenentatge, així com totes les pràctiques desenvolupades dins l'aula.

Els alumnes han de participar en els debats de les classes, han d'activar el sentit crític i els seus coneixements per opinar i per exposar idees. Han de fer valoracions fonamentades.

Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company,...) poden afectar de forma negativa la qualificació final.

L'alumnat ha de ser conscient que poden penalitzar les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar per propis de l'alumnat. Concórrer en un frau d'aquest tipus suposarà l'automàtica qualificació de "suspens" a la convocatòria anual.

En qualsevol cas, l'avaluació s'atindrà al que s'estableix al Reglament acadèmic per a estudis de grau i màster a partir del curs 2014-15 (FOU 399).

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Explicacions, exposicions, debats

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	A partir de les explicacions i de l'anàlisi de materials diversos es duran a terme classes teòriques amb una gran implicació i participació dels alumnes.
Criteris d'avaluació	Es valorarà el caràcter teòric de les aportacions, l'interès pel tema reflectit en la participació, l'aspecte pràctic i real de les reflexions.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Concreció de la teoria en casos pràctics

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Es duran a terme activitats pràctiques encaminades a la realització de la tasca final però que partiran de les explicacions teòriques i es centraran en possibles situacions reals que els alumnes es trobaran quan realitzin la seva tasca docent en centres.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la implicació de l'alumnat en la realització de les pràctiques a classe, el seu interès per aprofundir i millorar els seus coneixements i la capacitat de treball en petits i grans grups.

Percentatge de la qualificació final: 35% amb qualificació mínima 4

Tasca final

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de realitzar una (micro)programació didàctica a la qual hauran d'incorporar tots els coneixements adquirits i d'altres que aportaran del seu bagatge propi, de la seva experiència, etc.
Criteris d'avaluació	La tasca final s'avaluarà d'acord amb els indicadors presentats a classe. Es valorarà especialment la relació entre allò explicat a classe i la seva concreció dins la tasca i les aportacions noves dels alumnes, així com la seva capacitat d'innovar i de ser creatius.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Tots els materials necessaris es trobaran al Moodle de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- CAMPS, A.; COLOMER, T. (coord.) [et al.] (1998). L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària. Barcelona: ICE/Horsori.
- CASSANY, D.; LUNA, M.; SANZ, G. (1993). Ensenyar llengua. Barcelona: Graó.
- CONSELL D'EUROPA (2001). Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar. Barcelona: Ministeri d'Educació, Joventut i Esports del Govern d'Andorra/departaments de Cultura i d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya/Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, 2003.
- CUENCA, M. J. (1992). Teories gramaticals i ensenyaments de llengües. València: Tàndem.

Guia docent

DUDENEY, G. (2000). The Internet and the Language Classroom. Cambridge: Cambridge University Press.

ESCAMILLA, A. (2008). Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros. Barcelona: Graó (Crítica i fundamentos, 21).

LLADÓ, J.; LLOBERA, M. (2000). Reflexions i propostes per al tractament de les llengües en els centres d'ensenyament. Palma: COFUC/Moll.

LLADÓ, J.; ABRINES, B.; ARBONA, M.L.; LLOBERA, M. (2005). Paraules. Multiculturalitat a les aules i ensenyament de la llengua. Palma: UIB.

LOMAS, C. (1999). Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras. 2 vol. Barcelona: Paidós.

MITCHELL, R.; MYLES, F. (1998). Second Language Learning Theories. London: Arnold.

NUSSBAUM, L.; BERNAUS, M. (ed.) (2001). Didáctica de las lenguas extranjeras en la ESO. Madrid: Síntesis.

RICHARDS, J.C.; RODGERS, T. (1998). Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas. Madrid: Cambridge University Press.

Revistes

Artículos de Didáctica de la Lengua i de la Literatura. Barcelona: Graó, (1994-)

Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura. Barcelona: Graó, (1994-)

Didáctica (Lengua y Literatura). Madrid: Servicio de Publicaciones de la Universidad Complutense de Madrid, (1989-)

Bibliografia complementària

Al moodle del curs trobareu bibliografia complementària.

Altres recursos

Al moodle del curs trobareu recursos en línia disponibles.

